

МЕДИАЦИЯ

МЕДИАЦИЯ

Audiatur et altera pars

(Иккинчи томонни ҳам эшитиш лозим).

Қадимги юнон афоризми

**Бир кун жанжал чиққан уйдан
қирқ кун барака кетади.**

Халқ мақоли

Медиация — (лотинча «**mediatio**», инглизча «**mediation**» - воситачилик) томонлар ўртасидаги низо, зиддият, ихтилоф, келишмовчилик, можаро (конфликт)ни томонларнинг ихтиёрий розилиги асосида, учинчи, бетараф (нейтрал), холис шахс, яъни медиатор (воситачи) кўмагида ҳал қилиш усулидир.

Медиаторлар хулқининг Европа кодексига “Медиация - бу икки ёки ундан ортиқ томон ушбу томонларга нисбати суд қарорисиз келишув тартибида ҳал этишига ёрдам бериш учун учинчи томон - воситачини жалб қилишга розилик бериш орқали ўтадиган исталган жараён”, дея таъриф берилган. Медиациянинг мақсади нисбати бартараф этиш усули бўйича томонларнинг ўзига хос келишувига эришишдан иборат. Медиация - келажакка йўналтирилган жараён.

Медиация деярли ҳар қандай низоларда қўлланилиши мумкин. (Медиация ўтказишнинг имконияти йўқлигини билдирувчи номедиабеллик ҳолатлари бундан мустасно. Масалан, суд прецедентининг мавжудлиги, жисмоний зўрлик, нисбонинг кўпсубъектлик эканлиги, учинчи шахс манфаатларининг ифодаси, руҳий касалликлар ва ҳ.).

Медиатор	Низо	Медиацияни татбиқ этиш соҳалари
Медиатор ор (воситачи) холис, бетараф	Низо – (коллизия, ихтилоф, нифок, можаро, конфликт) одамлар, ғоялар ёки манфаатлар ўртасидаги	Медиация жараёни қуйидаги соҳаларга татбиқ этилиши мумкин: ✓ молиявий-иқтисодий муносабатлар;

<p>шахс бўлиб, томонларга юзага келган низоларнинг ўзаро манфаатли ечимини топишга кўмаклашад и.</p> <p>Медиатор ихтиёрийлик ва ирода эркинлигига асосланган медиация жараёнида томонларга ўртадаги низоларнинг ечимини излаш бўйича масъулиятни зиммасига олиш ва мулоқот қилиш учун имкон яратди [9].</p> <p>Бу жараёнда низолашаётган томонлар учун зарур шарт-шароитлар таъминланган ҳолатда ўзаро муносабатларни (оилавий,</p>	<p>муносабатларда дисгармония (уйғунликнинг, мувозанатнинг бузилиши), келишмовчилик ҳолати, қарама-қаршиликлар</p> <p>тўқнашуви [3].</p> <p>Низо мақсад-муддаоси, фикрлари бир - бирига мос тушмайдиган томонлар (одамлар, гуруҳлар) ўртасидаги муносабат, манфаатлар тўқнашуви, муаммоларни ҳал этишнинг энг радикал (кескин) усули бўлиб, ушбу жараёнда ҳар бир томон фақат ўзининг манфаатини кўзлайди.</p> <p>Низо шахслар ёки ижтимоий кучлар тўқнашуви, камида икки томоннинг манфаатлари, қарашлари, позициялари қарама-қаршилиги кўринишида юз берадиган ўзаро таъсир жараёнидир.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлар; ✓ ижтимоий-оилавий муносабатлар; ✓ бизнес-тадбиркорлик муносабатлари; ✓ таълим муносабатлари; ✓ корпоратив-ижтимоий меҳнат муносабатлари. <p>Унинг асосий афзалликларидан бири шундаки,</p> <p>томонларнинг ўзаро келишувига кўра улар муҳокама қилмоқчи бўлган масалаларни аниқлаб олишлари мумкин.</p> <p>Медиация - жуда мослашувчан жараён, унинг йўналиши ҳар доим томонларнинг шахсий эҳтиёжларига мувофиқ ўзгариши мумкин.</p> <p>Низоларни ҳал қилишда медиацияни амалиётга татбиқ этилиши суд тизими учун ҳам катта аҳамиятга эга. Иш ҳажмининг юқори даражада кўплиги барча давлатлар судлари</p>
---	---	---

<p>касбий, ижтимоий) сақлаб қолишга ва ҳамкорлик қилишга имконият яратилади.</p> <p>Медиатор икки ёки ундан ортиқ томонлар ёки гуруҳлар билан ишлайди. Медиатор адвокат эмас, у томонлардан бирининг ҳуқуқлари ва манфаатлари ни ҳимоя қилмайди.</p>	<p>Низо кўринишларида юз бериши мумкин:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ муайян масала бўйича келишувнинг йўқлиги; ✓ турли жамоалар манфаатларининг қарама-қаршилиги; ✓ ахлоқий ва ҳуқуқий нормалар ўртасидаги зиддиятлар; ✓ маданий, этник можаролар; ✓ бирор масалада рақобат. 	<p>учун умумий муаммо ҳисобланади.</p> <p>Хусусан, Ҳиндистонда ҳар бир судьяга қарийб 2100 та иш тўғри келади. Кўриб чиқилиши керак бўлган ишларнинг умумий сони 30 миллиондан ортиқ. Кўп одамлар 20 йилдан бери даъволарни кутишмоқда. Бу ишларнинг Ҳиндистон судлари томонидан кўриб чиқилиши 2400 йилга келиб тугалланиши мумкин.</p>
--	--	--